

varstva Kranjskega moči smatrati le za zasebno prijaznost ali za postransko pogodbo poleg najemne pogodbe, a ne za obrt.

Na Jesenicah so najnovejši čas tudi delavci, ki med tednom tam delajo in ob nedeljah žive pri svojih po sosednih občinah naseljenih rodbinah, pri zasebnih strankah na hrani in na stanovanji.

To nastanjanje in hranjenje delavcev je po mnenji okr. glav. Radovljiškega presojeti prav tako kakor dijake na hrani, dosedaj pa ni dalo tamkaj povoda uradnemu postopanju niti z davčno - niti z obrtno-zakonskega stališča.

Oskrbovališč združenih s hoteli in z gostilnami ni na Kranjskem.

Na podlogi navedenih razmer je poročevalec v imenu odseka predlagal: Častita zbornica naj se izjavi v smislu tega poročila. — Predlog je bil vzprejet.

Dopisi.

Na Dobrovi, dne 26. julija. (Raznovrstno). V noči od 24. do 25. dne t. m. je na Dobrovi, kakor lansko leto kresno noč, s krampom odrinil tat vrata zakristije, šel potem skozi druga v cerkev, kjer je s silo odprl tri nabiralnice in pobral denar iz njih, drugo v zakristiji in v cerkvi pa pustil vse lepo pri miru. Denarja je morda bilo 8—10 gld. Za to zlodejsko delo bila mu je temna in deževna noč kaj ugodna.

Naj bi se takemu malopridnemu potepuhu kmalu prišlo na sled!

Letos se je manj sena nakosilo nego lani. Ozimnega žita bo malo, rž še povsod semena povrnila ne bode, pšenica bo pa nekoliko več zrnja dala. Turščica in drugi jesenski pridelki razen zelja obetajo sedaj prav povoljno letino. Tudi otave bo precej. Sadja, osobito jabolk, bode po nekaterih vaseh več nego lani, če jih ne bode toča otresla.

Letos je pri nas mnogo gadov. Dne 20. maja sem ujel 58 $\frac{c}{m}$ dolgega modrasa, dne 21. istega meseca je pa pičil dečka z Dobrove. Pomagalo se mu je z brinovcem pa z „gadovcem“. Gadovec raste v vsej Dobrovski občini edino le na malem starem gradišči tam za Hruševim.

Dne 14. junija je v Brezji pri Gregor'i Dolenci v plitvem vodnjaku pred hišo utonilo 1 $\frac{1}{2}$ leta staro dekletce. Tu je bila nesreča bolj kriva, nego malomarnost starišev.

Zdravstvo v naši fari je, hvala Bogu, vsestransko povoljno.

Šolsko leto končamo tukaj konec prihodnjega meseca.

M. Rant.

Razne reči.

— Presvetli cesar je podaril za popravo Sorške cerkve 200 gld.

— Cesar bode baje obiskal češko razstavo prve dni septembra meseca. Nemško-liberalna stranka bi najraje videla, da bi cesar ne šel v Prago. Na to meri vsa perfidna pisava njenih glasil, ki prav priprosto ovajajo ter pavšalno sumničijo. Obisk Srbov, ki so si te dni ogledali češko razstavo, dal je spet dovolj gradiva tem listom, da pišejo o panslavističnih, protiaavstrijskih demonstracijah ter grdiijo češki narod, ker je vzprejel dostojno srbske goste. A vender ni vse to, kar se v Pragi godi, niti senca znanih pangermanskih demonstracij, ki so se godile na Dunaji pri slavnosti nemških pevskih društev. Najnesramnejše je pa to, da zapisuje ta ščuvalna druhal vse, kar počenjajo tudi najrazposajenejši pobalini v Pragi, na rovaš vsemu narodu češkemu.

— Presvetli cesar se odpelje dne 19. avgusta t. l. iz Ischla na Dunaj, kjer ostane do 29. avgusta. Popoldne tega dne se odpelje z večim spremstvom z Dunaja v Celje ter se udeleži dne 30. in 31. avgusta vojaških vaj v Celjski okolici.

— Minister za vnanje reči grof Kalnoky se mudi uže nekaj dni na cesarskem dvoru v Ischlu.

— Minister grof Taaffe je šel baje minoli teden zato v Ischl na cesarski dvor, da poroča cesarju o sklepu državnega zbora ter da se kaj določnega sklene o cesarjevem potovanju v Prago, ki je baje spet postalo negotovo.

— Finančni minister dr. Steinbach je imenovan od presvetlega cesarja za tajnega svetnika.

— Vabilo na veselico katero prirede slovenski abiturijenti dne 3. avgusta 1891. l. v prostorih narodne čitalnice v Ljubljani na korist družbe sv. Cirila in Metod. Vstopnina za osebo je 30 nov. Velikodušnosti se ne stavijo mejé. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Beseda bode na čitalničnem vrtu; ob neugodnem vremenu se vrši veselica v gorenjih prostorih.

— C. kr. strokovna šola za vezenje in umetno šivanje čipek je razstavila koncem šolskega leta dne 29. in 30. t. m. dela svojih učenk.

— V nedeljo dne 2. avgusta napravi Ljubljanski Sokol svoj izlet v Kamnik, kamor se odpelje s posebnim vlakom ob 1 in $\frac{3}{4}$ uri popoldne ter se vrne v Ljubljano zvečer ob 11. uri.

— V Kamniku se je nastanil v Prašnikarjevem kopališči zdravnik, ki zdravi po Kneippovi metodi.

— † Umrl je v Novem Mestu tamošnji odvetnik in bivši deželni poslanec dr. Janez Skedl.

— Število udov družbe sv. Mohorja je letos naraslo na 51.827, od lani se je pomnožilo za 3743.

— Namestni škof dr. Angerer na Dunaji je praznoval dne 23. t. m. svojo petdesetletnico, odkar je bil posvečen v mašnika. Presvetli cesar mu je čestital pri tej priliki s svojeročnim pismom.

— Trgovinski minister Bacquehem je odpotoval te dni v Galicijo in v Bukovino, da se osebno prepriča o ondodnih industrijskih razmerah in o rečeh sploh, ki spadajo v njegov resort.

— Služba poštarja v Št. Rupertu na Dolenjskem je razpisana. Obrok za prošnje traja tri tedne.

— Češka razstava. Milijon obiskovalcev je uže ogledalo češko razstavo. Pri tej priliki je podpredsednik inženjer Križnik imel govor pred mnogobrojnim občinstvom. Množica je navdušeno zaklicala „slava“ cesarju in odkrita zapela cesarsko pesem. Od cesarske pisarne je prišel brzogovoren odgovor, da jemlje cesar to ovacijo milostno na znanje.

— Deželni zbori bodo letos sklicani šele sredi meseca decembra, državni zbor pa se snide oktobra meseca.

— Deželni zdravstveni svet za Kranjsko je sklenil prositi vlado, da bi se obrnila do deželnega odbora, mesta Ljubljanskega in kranjske hranilnice zaradi denarne podpore, s katero naj bi se odpošiljali skrofulozni otroci s Kranjskega v morskopel pri Gradeži. Tudi je ukrenil nasvetovati deželnemu šolskemu svetu, da bi poletenski čas ne bilo šole po ljudskih učilnicah tiste dni popoldne, kadar bi bilo dopolno ob 11. uri 19—20 stopinj toplote v senci.

— Iz letnega izveštja više gimnazije v Novem Mestu posnemamo, da je bilo tam konec leta 207 učencev, in sicer 195 Slovencev, 11 Nemcev in 1 Čeh. Poučevalo je 21 učiteljev. Šolnine so plačali učenci 2580 gld. Stipendistov je bilo 18, ki so vsi skupaj potegnili 2483 gld. 49 kr.

— V Trboveljskem premogokopu „Brezno“ je ustavilo delo dne 26. t. m. 240 delavcev. Ravno tako je pustilo delo 60 delavcev v Hudi Jami. Delavci zahtevajo 8 urno delo.

— Strela je ubila dne 24. t. m. 14 letnega Janeza Dvogana iz Šambij, ko je zvonil k hudemu vremenu.

— Samomor milijonarja. Minole dni se je ustrelil ruski milijonar baron Osten-Sacken. Samomorilec je bil eden izmed najbogatejših ljudi Baltske provincije. Našli so pismo, v katerem je bila navedena kot vzrok samomoru enoličnost življenja.

— Ponarejalca denarja. V Trstu je prijela te dni policija nekega Alojzija Markoviča iz Trsta in neko Ivano Juvan iz Ljubljane ker sta ponarejala desetice.

— Prihodnjo zimo bodo priredili v Washingtonu slikarji kongres, na katerem bodo zahtevali, da odpravi vlada carino na inozemske slike.

— Spominek Komenskemu. Mo. avsko mesto Fulnek namerava postaviti v spomin delovanja velikega pedagoga Komenskega na mestnem trgu, kjer so leta 1871.

vsadili Komenskega lipo, kamenit spominek s podobo Komenskega.

— Slovensko cerkveno petje in slovenske propovedi v cerkvah Tržaskih in v Tržaski okolici. Italijanska večina Tržaškega mestnega zbora, v katerem so krščeni in pravi židje, začela se je prav pridno pečati s katoliškimi cerkvami ter bi jih rada porabila za poitalijančevanje slovenskega ljudstva. V stolni cerkvi sv. Justa se jej je ta namen, kakor smo uže poročali, posrečil. Zdaj bi pa rada razširjala svoje agitacije tudi po okolici. Ker nameravajo v Barkovlji zidati novo cerkev, sklenil je Tržaški mestni zbor, da bode dovolil za to zgradbo le tedaj 15.000 pred, ako se bode v novi cerkvi pelo izključno v latinskem jeziku in vsako drugo nedeljo propovedovalo v italijanščini. Ljudstvo je vsled tega sklepa jake razjarjeno ter je sklenilo obdržati raje staro cerkev, nego privoliti v take pogoje. Čudna je pa pisava nekega Goriškega lista „Ecco del Litorale“, ki je glasilo društva „Circolo Catolico“. Ta list psuje Tržaške in Goriške slovenske liste, ki se protivijo takemu poitalijančevanju ter jim podtika panslavizem. Italijani so takoj složni, kadar gre proti Slovincem.

— Užituina in konsumni davek v naši državni polovici sta znašala v letu 1888. 73,830.363 gld., v letu 1889. pa 102,836.193 gold., torej je porasel ta davek v enem letu za 29,005.830 gld.

Povodenj v Šleziji. Vsled večdnevnega deževanja in velikih ploh je reka Opava tako narasla, da jej je bila struga pretesna ter je poplavila mnogo rodovitnega polja, poškodovala mostove ter napravila celo po nekaterih delih Opavskega mesta veliko škode.

— Nevihte. Konec minulega tedna je razsajal po Hrvatskem strašen vihar ter napravil pri poslopih in na polji silno veliko škode. Tudi na Benečanskem je podirala nevihta poslopja, lomila drevje, ter toča pobrala ves pridelek po več vaseh.

— Slovenska kuharica ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila je naslov knjigi, katero je spisala Magdalena Pleiweis in je v tretjem pomnoženem natisu na svetlo prišla. Vsebina tej knjigi je jako mnogovrstna. Posebno opozarjamo na določitev jedilnih listov na pr. ob zlati maši, ob umeščenji (inštalaciji), o pustnih dneh in mnogih drugih prilikah. Dobiva se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani po gld. 1.50, lično vezana pa po gld. 1.80.

— Koliko nam senice koristijo. Pri nas živi nekoliko vrst senic, katere nas tudi po zimi ne zapuščajo. V tej dobi se žive edino le z mrčesnimi jajci. Kakor potrjujejo izkušnje, treba jim je na dan po 13 $\frac{1}{4}$ take hrane, da se nasitijo. Ako obsega vsak gram najmanj 1000 mrčesnih jajčec, uniči ena senica vso zimo več nego eden milijon jajčec. Kdor torej uniči nežno življenje le eni senici, ta ohrani življenje milijonu mrčesov, kateri mu bodo uničevali njegov vrt. Akopram se senice jako množe — profesor Dokoupil v Hrudimu je pre-

računil, da potomstvo ene senice znaša v 6 letih do 6 milijonov senic — vendar število teh hasljivih ptičic pri nas neprenehoma gine, kajti pokončujejo jih mnogi neprijatelji, kakor: podlasice in kune, skobci in kragulji, srake in šoje, vrane in kavke i. dr. Da privabimo senice na svoje vrte, postavimo po zimi nekoliko solnčnic s semenjem ter jih pritrđimo na kole po vrtih. Na oljnato seme solnčnic poletavajo senice, katere tako uspešno otimljemo ob ostrem mrazu gotovemu poginu. Živalce pa se navadijo naših vrtov ter jih marljivo čistijo mrčesa.

— Goriško politično društvo „Sloga“ je sklenilo v odborovi seji dne 21. t. m., da se naprosita slovenska deželna odbornika, naj ne glasujeta za podporo 1500 gld. za laško opero in balet v Goriškem gledališči. V isti seji je tudi ukrenilo, naprositi gosp. dr. Nikolaja Tonklija, da v deželnem šolskem svetu odločno protestuje proti pačenju slovenskih krajevnih imen v letošnjem poročilu Goriške gimnazije. Prva reč je rešena ugodno. Deželni odbor Goriški je imel dne 22. t. m. sejo ter ni dovolil podpore.

— Iz Istre se nam piše: Prav važne občinske volitve se začno dne 3. avgusta t. l. v Pomjanu v veliki občini Koperskega okraja. Te občinske volitve so zato važne, ker bode njih izid mogočno vplival na državno-zborske volitve, ki se imajo vršiti tudi prav kmalu, in od zmage pri prvotnih volitvah v tej občini, je odvisna sploh zmaga hrvaško-slovenske stranke zapadne Istre.

— „Mir“ piše, da pojde na Dunaj deputacija prosit slovenskih ljudskih šol za Koroško jeseni, ko se snide zopet državni zbor. V ta namen se podpisujejo prošnje po vseh koroških slovenskih občinah. Ker se bodo vršile prihodnjo jesen po več koroških občinah občinske volitve, pripravljati so se začeli Slovenci uže zdaj na volitveni boj. Našim koroškim bratom se zdaj v narodnem oziru godi prav slabo, ali njih odločno postopanje v zadnjih časih nam daje vendar upanja, da se bodo sčasoma vendar le rešili iz nemškega potopa.

— Užaljena teta in njeno maščevanje. Neki dijak na Nemškem je čestital svoji teti o priliki nje 47. rojstnega dne. Začel je svoje pismo z besedami: Draga stara teta! — Ko je čez nekaj časa umrla teta in je bil pozvan dijak k zapuščinski obravnavi, naznanilo se mu je, da mu je teta zapustila 10.000 mark, da pa bode vsled tetine odredbe ta znesek potegnil šele leta 1924., namreč takrat, kadar bi bila teta, ko bi živela, stara 80 let. Glavnične obresti bode pa med tem časom dobivalo mesto S.

— Hud vihar na Oceanu je jako poškodoval Lloydov parobrod „Amphitrite“, ki se je vračal iz Bombaya v Trst. Vihar je bil tako silen, da je odnesel 250 sodčkov, napolnjenih z ricino-oljem, s krova ter jih pometal v morje. Morski val, ki se je zagnal v parobrod ter preplul njegov krov, odnesel je tudi šest popotnikov v morje, kjer so utonili.

— Stevilo ljudskih in meščanskih šol na Dunaji je, odkar so se združila predmestja z mestom, naraslo za 150 ljudskih in meščanskih šol z 80.000 učenci in 1400 učitelji in učiteljicami, tako da ima zdaj veliki Dunaj 300 ljudskih in meščanskih šol, 160.000 s učenci in s 3.500 učitelji in učiteljicami.

— Na železniški postaji Saint-Mandé blizu Pariza se je pripetila dne 26. t. m. po noči strašna nesreča. Ko je še stal na tiru vlak napolnjen z ljudmi, ki so se vračali z nekega izleta, pridrdral je od zadaj ravno potistem tiru drug vlak s tako silo, da je lokomotiva zajezdila zadnje štiri vozove osebnega vlaka ter jih razdrobila. V vsakem teh vozov je bilo po kakih 70 oseb. Ker se je pri tem sunku odprl kurilni prostor lokomotive, raztresel se je ves ogenj po vozeh, ki so začeli takoj goreti. Mrtvih se računi kakih 50, ranjenih pa nad sto. Ko so izvlekli trupla mrtvih in ranjencev, bil je to grozen prizor. Več ljudi je baje zgorelo, veliko se jih je zadušilo, ko so gasili ogenj, drugi so bili strti. Časniki poročajo, da so pri tej priliki umrle cele družine. Zakrivil je to nesrečo baje vodja lokomotive, ki je s predzadnje postaje vozil z vso hitrostjo, ne brigaje se niti za svaritve dotičnega načelnika postaje niti za signale, ki so mu velevali, da ustavi. On se pa izgovarja, da mu so nalašč pokvarili zavornico ter da ni mogel ustaviti lokomotive.

— Peš iz Kijeva v Pariz. Mlada Rusinja Durnovo, netjakinja ministra za notranje reči, šla je 19. t. m. iz Kijeva in pojde peš v Moskvo. Iz Kijeva do Moskve je tisoč kilometrov. Iz Moskve bo šla mlada dama peš v Pariz ter se od tam vrnila peš v Kijev. To kaže, da postaja tudi tej mladi dami življenje — preenolično.

V Postojinski jami

priredi se dne 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne izvenredna veselica z električno razsvetljavo, kakor o binkoštih vsakega leta.

Vstopnina za osebo 1 gld. Otroci pod 10. letom so vstopnine prosti. (3—2)

Budimpeštanske tržne cene z dne 29. julija 1891.

Pšenica gld. 10.15 do 10.60, rž gld. 8.40 do 8.60, ječmen 5.50 do 5.90, oves (novi) 5.60 do 5.75.

Kurzi na Dunajski borzi dne 30. julija.

Papirna renta	gld.	92.45.
Srebrna „	„	92.45.
Zlata „	„	111.65.
Marcijeva renta	„	102.30.
Napoleondori (20 frankov)	„	9.37 $\frac{1}{2}$.
C. kr. cekini	„	5.59.
Nemške marke	„	57.95.